

ВИЛЕНСКІЙ ВѢСТНИКЪ

ОФФИЦІАЛЬНАЯ

ГАЗЕТА.

№

6.

KURYER WILEŃSKI GAZETA URZĘDOWA.

Вильна. ВТОРНИКЪ, 20-го Января. — 1848 — Wilno. WTOREK, 20-go Stycznia.

ВНУТРЕННЯЯ ИЗВѢСТІЯ.

Санктпетербургъ, 12-го Января.

Государь Императоръ Высочайше повелѣть соизволилъ, по случаю кончины Ея Величества Герцогини Пармской Эрцъ-Герцогини Австрійской Марии-Луизы, наложить, при Высочайшемъ Дворѣ, трауръ, на десять дней, съ обыкновенными раздѣленіями, начавъ оный съ 27-го сего Декабря.

Высочайшимъ Приказомъ, по Военному Вѣдомству, 1-го Января, назначены: Рижскій Военный, Лифляндскій, Эстляндскій и Курляндскій Генераль-Губернаторъ, Генераль отъ Инфантеріи Головинъ 1-й, — Членомъ Государственнаго Совѣта; Генераль - Адъютантъ, Генераль-Маіоръ Князь Италійскій, Графъ Суворовъ-Рымникскій — Исправляющимъ должность Рижскаго Военнаго, Лифляндскаго, Эстляндскаго и Курляндскаго Генераль-Губернатора, съ оставленіемъ въ прежнемъ званіи.

С М Ъ С Ъ.

Абд-эль-Кадеръ.

Въ то время, когда злополучный конецъ героическаго поприща Абд-эль-Кадера снова обращаетъ на него вниманіе всей Европы, не будетъ излишнимъ, кажется, сообщить нашимъ читателямъ нижеслѣдующія подробности жизни и прехнихъ его дѣвий.

Абд-эль-Кадеръ происходитъ изъ весьма-древняго семейства, въ странѣ Гакемъ-Херега; она ведетъ свою генеалогію за нѣсколько столѣтій и между своими предками считаетъ многихъ знаменитыхъ вождей, воиновъ и марабу, или мухаммеданскихъ святыхъ. Отецъ его назывался Сиди-Маги-Эддинъ, умершій въ 1833 году. По возвращеніи его изъ перваго путешествія въ Мекку ему придано было наименованіе хаджи (палgrimа). Отъ четырехъ женъ своихъ онъ имѣлъ пятирехъ сыновей и одну дочь. Зора, третья жена его, — можетъ быть единственная, учившая жещина во всей Аравіи, — была мать знаменитаго Абд-эль-Кадера и Кадиджи, сестры его. Маги-Эддинъ и Мустафа-бэн-Моктаръ, отецъ его, считались въ землѣ своей славнѣйшими марабу въ наше время.

Абд-эль-Кадеръ наследовалъ всѣ титула своего отца и дѣда, и между прочимъ, принялъ названіе Эми-какъ увидимъ, вождя восточныхъ племенъ, на общемъ засѣданіи, почтили его достоинствомъ султана арабійскаго.

WIADOMOŚCI KRAJOWE.

St. Petersburg, 12-go Stycznia.

JEGO CESARSKA MOŚĆ Najwyżej rozkazać raczył: z powodu zgonu Xiężny Parmenskiej, Arcy-Xiężny Austrjackiej Maryi Ludwiki, przywdziać u Najwyższego Dworu żałobę na dni dziesięć, ze zwykłemi podziałami, od d. 27-go Grudnia.

Przez Najwyższy Rozkaz Dzienny, w Wydziale Wojennym, 1-go Stycznia, mianowani: Ryżski Wojenny, Inflantski, Estoński i Kurlandzki Jenerał-Gubernator, Jenerał Piechoty Golowin 1-szy, — Członkiem Rady Państwa. Jenerał-Adjutant, Jenerał-Major, Xiążę Italijski, Hrabi Suworow-Rymnikski — Sprawującym obowiązek Ryżskiego Wojennego, Inflantskiego, Estońskiego i Kurlandzkiego Jenerał-Gubernatora, z pozostaniem w uprzedniej godności.

ROZMAITOŚCI.

АБД-ЕЛ-КАДЕРЪ.

W chwili, gdy niepomysłny kres bohaterskiego zawodu Abd-el-Kadera zwraca nań znowu uwagę całej Europy, spodziewamy się, iż odpowiemy oczekiwaniom ciekawości publicznej, udzielając następujący rys życia i poprzednich dzieł jego:

Abd-el-Kader pochodzi z bardzo starożytnej rodziny w kraju Hakem-Cherega; wywodzi swój rodosłów od kilku wieków i między swoimi przodkami liczy wielu znamienitych wodzów, rycerzy i marabutów, czyli świętych muzułmańskich. Ojciec jego nazywał się Sidi-Mahi-Eddin, zmarły w roku 1833. Za powrotem z pierwszej wędrowki do Mekki, otrzymał nazwanie Chadży (pielgrzymy). Ze czterech żon miał pięciu synów i jedną córkę. Zora, trzecia jego żona, — może jedyna uczona niewiasta w całej Arabii, — była matką znamienitego Abd-el-Kadera i Kadydży, siostry jego. Mahi-Eddin i Mustafa-Ben-Moktar, ojciec jego, uważani byli w swym kraju za najslawniejszych marabutów w naszej epoce.

Abd-el-Kader odziedziczył wszystkie tytuły po swoim ojcu i dziadu, i nadto przybrał tytuł Emira el-Mumenin, czyli Xięcia prawowiernych, a później, jak zobaczymy, naczelny wschodnich pokoleń, na ogólnym zebrauiu, nadali mu godność Sultana Arabii.

— Высочайшимъ Приказомъ, по Военному Вѣдомству, 31-го Декабря 1847, Свиты Его Императорскаго Величества Генераль-Маіоръ Князь *Василичиковъ* назначенъ Военнымъ Губернаторомъ города Костромы и Костромскимъ Гражданскимъ Губернаторомъ, съ оставленіемъ въ Свѣтъ Его Величества.

Высочайшею Грамотою, 25 Ноября 1847 года, Всемилостивѣйше пожалованъ Кавалеромъ ордена Св. Анны 1-й степени, состоящій по особымъ порученіямъ при Главнокомандующемъ Отдѣльнымъ Кавказскимъ Корпусомъ, Генераль-Маіоръ *Вѣльскій 1-й*.

— Высочайшимъ Указомъ въ 27 день Декабря 1847 года, Правитель Канцелярїи Попечителя Вѣлорускаго Учебнаго Округа, Коллежскій Ассессоръ *Годеніусъ*, въ воздаяніе отличнo усердной службы и особыхъ трудовъ, по засвидѣтельствованію Министра Народнаго Просвѣщенія и удостоенію Комитета Гг. Министровъ, Всемилостивѣйше пожалованъ Кавалеромъ ордена Св. Анны 3-й степени.

— Управляющій Казенною Волынскаго Палатою, Коллежскій Совѣтникъ *Шванебахъ*, произведенъ, за выслугу лѣтъ, въ Статскіе Совѣтники.

30-го Декабря изволилъ прибыть изъ-за границы въ здѣшнюю столицу Его Высочество Принцъ Александръ Гессенскій.

Варшава, 7 (19) Января.

Дѣйствительный Статскій Совѣтникъ *Козловскій*, Всемилостивѣйше уволенъ, по прошенію, отъ должности Директора Отдѣленія Духовныхъ Дѣлъ, съ оставленіемъ Членомъ Правительственной Комисіи Внутреннихъ и Духовныхъ Дѣлъ.

ИНОСТРАННЫЯ ИЗВѢСТІЯ.

Франція.

Парижъ, 10 Января.

Король Бельгійскій отправился третьяго дня изъ Парижа, а Королева пробудеть здѣсь еще нѣсколько дней. Король, какъ говорятъ, прибылъ сюда не только на погребеніе принцессы Аделаиды, но и для окончанія дѣла о займѣ на постройку бельгійскихъ желѣзныхъ дорогъ, о коемъ теперь идутъ переговоры на парижской биржѣ.

— Изъ Дре сообщаютъ, что Король, во время отпѣванія тѣла сестры своей, мужественно переносилъ угнетавшую его скорбь. Но когда пропѣтъ былъ

Абд-эль-Кадеръ родился 1807 г. въ деревнѣ или доорѣ своего отца, недалеко отъ города Маскары. Если вѣрить народнымъ слухамъ, рожденіе его сопровождалось многими чудесами. Цвѣты сдѣлались красивѣе и благоуханнѣе; медъ у ичель сдѣлался слаще; солнце среди лѣта некло не такъ жарко, и стенины вѣтры какъ бы скованы были въ рукахъ Всемогущаго. Нѣсколько минутъ чело новорожденнаго было озарено дивнымъ сіяніемъ, и мать его, подобно пророчицамъ давноминувшихъ временъ, вскричала: „Вотъ дитя, о которомъ возвѣщали прорицатели! Гакемъ Херега, вотъ тотъ, кого ты ожидаешь!“

Съ этого дня, всѣ стали вѣрить, что сынъ Зоры посланъ пророкомъ для избавленія Арабовъ отъ чужеземнаго владычества, для сединенія племенъ, разсѣянныхъ на землѣ алжирской, и для образованія изъ нихъ одного великаго народа. Это славное дѣло должно было начаться съ провинціи оранскаго племени.

Честолюбивый Маги-Эддинъ всѣми силами старался поддерживать эти слухи между бедуинскими племенами: онъ давалъ деньги и разныя преимущества тѣмъ, которые ихъ рапускали. Съ давняго времени его занимало обширное предпріятіе освободиться отъ турецкаго ига и объявить себя вождемъ *кебиромъ* (великимъ) всѣхъ племенъ прежняго правительтва. Этой идеѣ онъ, съ удивительнымъ упорствомъ, жертвовалъ всѣми своими средствами и внушилъ ее сыну своему Абд-эль-Кадеру, отъ котораго надѣялся, что онъ осуществитъ эту мысль, если ему самому не удастся привесть ее въ исполненіе.

Съ самаго малолѣтства Абд-эль-Кадеръ сталъ обнаруживать удивительныя способности и счастливое

— Przez Najwyższy Rozkaz Dzienny, w Wydziale Wojskowym, d. 31 Grudnia 1847 r., Orszaku JEJEGO CESARSKIEJ MOŚCI, Generał-Major Xiąże *Wasilezykow*, mianowany Wojskowym Gubernatorem miasta Kostromy i Kostromskim Cywilnym Gubernatorem, z pozostaniem w Orszaku JEJEGO CESARSKIEJ MOŚCI.

Przez Najwyższy Dyplomata, d. 25 Listopada 1847 r., Najmilsociwiej mianowany Kawalerem Orderu Sw. Anny 1-jej klasy, zostajacy do osobnych poruczen przy Głównodowodzącym Oddzielnym Korpusem Kaukaskim, Generał-Major *Bielawski 1-szy*.

— Przez Najwyższy Ukaz, d. 27 Grudnia 1847 roku, Rządca Kancellaryi Kuratora Białoruskiego Naukowego Okregu, Kollegialny Assessor *Hodeniuss*, w nagrodę odznaczającą się gorliwą służbą i prac szczególnych, na zaświadczenie P. Ministra Narodowego Oświecenia, i po uznaniu Komitetu PP. Ministrów, Najmilsociwiej mianowany został Kawalerem Orderu Sw. Anny 3-jej klasy.

— Zarządzający Wołyńską Izbą Skarbową, Radzca Kollegialny *Schwanebach*, awansowany został, za wysługę lat, do rangi Radzey Stanu.

Dnia 30 Grudnia raczył przybyć z zagranicy do stolicy tutejszej, Jego Wysokość Xiąże Alexander Hesski.

Warszawa, 7 (19) stycznia.

Rzeczywisty Radzca Stanu *Kozłowski*, Najmilsociwiej uwolniony, na własne żądanie, z powodu słabości zdrowia, od dotychczasowych obowiązków Dyrektora Wydziału Wyznań, pozostaje Członkiem Kommissyi Rządowej Spraw Wewnętrznych i Duchownych.

WIADOMOŚCI ZAGRANICZNE.

Франція.

Парижъ, 11 stycznia.

Król Belgijski wyjechał wczoraz z Paryża, Królowa zaś kilka dni tu jeszcze zabawi. Monarcha ten, jak mówią, przyjeżdżał tu nie tylko na pogrzeb Xieźniczki Adelaidy, ale także w celu zakończenia układów, eo do pożyczki na Belgijskie drogi żelazne, o której rzecz się toczyła na giełdzie Paryzkiej.

— Donoszą z Dreux, że Król pokilkakrotnie mało-co nie uległ, podczas żalobnego nabożeństwa, tłoczącym go uczuciom żalu, zawsze jednakże zdołał się powściągnąć. Kiedy

Abd-el-Kader urodził się w r. 1807, w wiosce czyli deirze swego ojca, niedaleko miasta Maskary. Jeśli mamy dać wierę gminnym pogłoskom, przy urodzeniu jego zasłyły niezwykle cuda: kwiaty stały się piękniejsze i wydawały przyjemniejszy zapach; miód w tym roku był daleko słodszy, słońce daleko mniej paliło, a huragany, jak mówią Arabы, były jak skrepowane w prawicy Najwyższego. Przez kilka minut czoło nowonarodzonego jaśniało dziwną światłością, a matka jego, naksztalt prorokiń minionych wieków, zawołała: „Oto dziecie, przepowiedziane przez Proroków! Hakem-Cheregal oto ten, którego oczekujesz!“

Odtąd wszyscy wierzyć zaczęli, że syn Zory posłany był przez Proroka dla wybawienia Arabów z obcego panowania, dla połączenia pokoleń, rozproszonych na ziemi Algierskiej, i dla utworzenia z nich jednego wielkiego narodu. To znamienite dzieło rozpocząć się miało od prowincyi Orańskiego pokolenia.

Cłciwy sławy Mahi-Eddin starał się wszelkimi sposobami podtrzymywać takowe pogłoski między pokoleniami bедуinów, a nawet rozdawał pieniądze i rozne przywileje tym, którzy je rozszerzali. Oddawna już umysł jego zajęty był wyłącznie rozległym przedsięwzięciem wydobycia się z pod jarzma tureckiego i ogłoszenia się Wodzem *Kebiem* (wielkim) wszystkich plemion, składających uprzednią Rejencyą Algierską. Dla tej idei, z dziwną wytrwałością, poświęcał wszystkie swoje zasoby i wpał ją synowi swemu Abd-el-Kaderowi, po którym spodziewał się, że urzeczywistni pomysł jego, jeśli się jemu samemu nie uda przywieść go do skutku.

Od lat młodzieńczych Abd-el-Kader okazywał już niezwykle przymioty i szczęśliwą zdolność do nauki.

гимн *De profundis* и гробъ опущенъ въ могилу, Его Величество не могъ удержаться отъ слезъ. Но вскорѣ потомъ, преодолевъ свою печаль, Король тихими, но вѣрными шагами, взошелъ на лѣстницу. Тамъшній храмъ построилъ матерью Его Величества, въ первыхъ годахъ Реставраціи; Король похоронилъ въ немъ свою родительницу въ 1821 году. Съ 1830 года погребены въ немъ четыре члена Орлеанской фамили, именно: герцогиня Марія Виртембергская, наследница престола принцъ Орлеанскій, сынъ принца Омальскаго и новый герцогъ Гюизъ и принцесса Аделаида. Во время пребыванія своего въ Dre, Король приказалъ придворному архитектору устроить въ фамильномъ склепѣ мѣсто для Его Величества.

— Погребальное торжество въ Dre, ознаменовалось нѣсколькими приключеніями: графъ Монталиве внезапно въ церкви подвергся столь сильному обмороку, что должны были его вывести. Болѣе важными послѣдствіями угрожалъ пожаръ, открывшійся въ большой дворцовой залѣ въ то время, когда весь дворъ находился въ церкви, но пожарная команда успѣла скоро погасить огонь.

— Слышно, что покойная принцесса Аделаида завѣщала въ пользу бѣдныхъ города Парижа 200,000 фр. Сумма сія будетъ раздѣлена по числу частей города и разослана въ разныя богоугодныя заведенія. Принцесса Клементина и Королева Вельгійской, покойная тѣла завѣщала разныя дорогія вещи.

— Во вчерашнемъ засѣданіи палаты перовъ, баронъ Барантъ прочелъ составленный имъ проектъ адреса въ отвѣтъ на тронную рѣчь, по которому немедленно начались совѣщанія. Графъ д'Альтонъ Ше, бывшій въ спискѣ первымъ ораторомъ, порицалъ настоящую политику кабинета, которую защищали графъ Вильеръ и Г. Менаръ. Сей послѣдній объявилъ однако, что хотя онъ уже 17 лѣтъ находится въ рядахъ консервативовъ, но признаетъ необходимость, чтобы министры занялись предложеніемъ палатамъ вопроса относительно нужныхъ реформъ, которыя находятъ приверженцевъ и въ рядахъ консервативовъ. Тѣмъ и кончилась общія пренія, послѣ которыхъ приступили къ соображенію отдѣльныхъ статей адреса. Графъ Буасси д'Англа обратилъ вниманіе правительства на необходимость поощренія земледѣлія, и съ этою цѣлію предложилъ проектъ добавочной статьи, которая не нашла никакой поддержки. Въ сегодняшнемъ засѣданіи, палата приняла пять первыхъ статей адреса.

— Коммиссія палаты депутатовъ, назначенная для составленія адреса въ отвѣтъ на тронную рѣчь, избрала въ свои докладчики г-на Вите. Онъ имѣлъ въ свою пользу всѣ голоса, кромѣ собственнаго. Преимущественно имѣютъ быть въ послѣдней статьѣ адреса бу-

расположеніе къ наукамъ. Отецъ, и преимущественно дѣдъ его, Ахметъ-Билгаръ, приобрьшій, сколько можетъ приобрьсти бедуинъ, познанія физическія и нравственныя, обучилъ его закону, словесности, арифметикѣ, географіи и астрономіи. Кромѣ того, ребенокъ занимали гимнастикой, верховой ѣздой и военными упражненіями.

Двадцати лѣтъ Абд-эль-Кадеръ уже зналъ наизусть всѣ кораны и дѣлалъ на него такія глубокомысленныя замѣчанія, что разныя марабу стекались издалека слушать его и преклонялись предъ нимъ. Въ это время его отправили въ Оранъ, къ Сиди-Ахмету бенъ Коджѣ, хитрому, ловкому Мауру, который взялъ на себя его политическое образованіе. Юноша полтора года прожилъ въ этомъ городѣ, посѣщая отличнѣйшихъ и ученѣйшихъ людей между Турками и Арабами; одаренный умомъ положительнымъ и склоннымъ къ мысленію, онъ удалялся отъ сверстниковъ и искалъ бесѣды съ умными старцами. Черезъ нѣсколько времени, Абд-эль-Кадеръ, обогащенный познаніями и опытами, возвратился къ отцу.

Между-тѣмъ честолюбивыя замыслы Маги-Эддина начали обнаруживаться; турецкое правительство стало подозрѣвать его, тѣмъ болѣе тревожимое, что семейство арабскаго либерала пользовалось въ этой странѣ великимъ уваженіемъ. Друзья извѣстили его о грозившей опасности; нѣсколько словъ, не взирая произнесенныхъ бѣгомъ Гассаномъ, начальникомъ города Орана, доказывали, что гроза готова разразиться, и что Маги-Эддину остается одно средство спасенія — бѣгство. Тогда Маги-Эддинъ объявилъ, что по обѣту, данному имъ во время какого-то великаго бѣд-

атоли заспѣвано: *De profundis* и трумнѣ мiano спусzczać do grabów, nie był w stanie łez swych powstrzymać i rzewne ich potoki oblały sędziwą twarz jego. Wkrótce jednak swą boleść przytłumił, i wolnym ale pewnym krokiem wszedł na wschody grobowe kaplicy. Świątynię tę wybudowała matka Ludwika Filipa, w pierwszych latach restauracji, gdzie syn jęj, teraźniejszy Monarcha, złożył jęj zwłoki 1821 roku. Od 1830 roku, po-cztęrykroć otwierały się groby tęj kaplicy na przyjęcie zwłok członków rodziny Orleañskięj: dla Xiężny Maryi Württembergskięj, następcy tronu Xięcia Orleanu, niemowłęcia Xięcia Guise, syna Xięcia Aumale, i nakoniec dla Xiężniczki Adelaidy. Król podczas pobytu swego w Dreux, wydał polecenie budowniczemu koronnemu, względem urządzenia dla siebie grobowca w kaplicy rodzinnej.

— Uroczystość pogrzebowa w Dreux odznaczyła się kilku wypadkami. Hr. Montalivet zasłabł nagle w kościele tak mocno, że go wyprowadzić musiano. Ważniejsze skutki byłby mógł mieć pożar, który powstał w wielkiej sali pałacu, podczas gdy dwór znajdował się w kościele. Atoli straż pożarna wkrótce przygasiła ogień.

— Mówią, że Xiężniczka Adelaida przeznaczyła testamentem dla ubogich Paryżkich sumę 200,000 fr. Summa ta ma być rozdzielona na cyrkule i rozdana różnym zakładom dobroczynnym. Xiężnicę Klementynie i Królowęj Belgijskiej zapisała nader kosztowne klejnoty.

— Na wczorajszymъ posiedzeniu Izby Parów, Baron Barante odczytał ułożony przez siebie projektъ do adresu, w odpowiedzi na mowę tronową, nad którym zaraz rozpoczęto obrady. Hrabia d'Alton Shee, który był pierwszymъ zapisanymъ mówcą, ganił dotychczasową politykę gabinetu, której bronili Hr. Villiers i P. Mesnard. Ostatni atoli oświadczył, iż lubo od 17 lat jest konserwatystą, uznaje atoli potrzebę, aby Ministrowie zajęli się przedłożeniemъ Izbomъ kwestyi potrzebnychъ reform, które znajdują stronników w szeregachъ samychże konserwatystów. Na tѣmъ skończyły się rozprawy ogólne, po których przystąpiono do roztrząsanія pojedynczychъ paragrafówъ adresu. Hrabia Boissey d'Anglas zwrócił uwagę rządu na potrzebę zachęcania rolnictwa, i w tymъ względzie zaproponowałъ dodatek, który żadnego nie znalazł poparcia. Na posiedzeniu dzisiejszymъ, Izba przyjęła 5 pierwszychъ paragrafówъ adresu

— Kommissya Izby Deputowanychъ do ułożenia adresu na mowę tronową, mianowała Pana Vitet swoimъ sprawozdawcą. Miał onъ za sobą wszystkie głosy prócz własnego. Przedewszystkiemъ mają być w ostatnimъ paragrafie adresu powtórzone dosłownie wyrazy, ściągające się do uczel refor-

Ojciec, a osobliwie dziadъ jego po matce, Achmet-Bilgar, posiadający, o ile beduin posiadać może, głębokie wiadomości fizyczne i moralne, uczył go religii, wymowy, arytmetyki, jeografii i astronomii. Obok tego, żywy młodzieńczykъ ćwiczył się pilnie w gimnastyce, jeźdźeniu konno, robieniu bronią i obrótachъ wojennychъ.

W dwunastymъ roku zycia, Abd-el-Kader umiał już na pamięć cały Alkoran i czynił nad nimъ takъ głębokie uwagi, że różni marabutowie schodzili się z dalekich stronъ dla słuchania go i oddawania mu holdu. W tymъ czasie wysłał go ojciec do Oranu, do Sidi-Achmeta-ben-Kodża, przebiegłego, zręcznego Maury, który się podjął wyćwiczyć go w polityce. Młodzieniec półtora roku przebył w tѣmъ mieście, odwiedzając najznakomitszychъ i najuczestniejszychъ ludzi między Turkami i Arabami. Ohdarzony rozumemъ gruntownymъ i skłonny do zagłębiania się w myślenie, usuwał się od gwarliwychъ zabaw współrodzinników i szukał obcowania z mądrymi starcami. Po niejakiemъ czasie, Abd-el-Kader, wzbogacony wiadomościami i doświadczeniem, wrócił znowu do ojca.

Tymczasemъ dawne zamiary Mahi-Eddina poczęły się wykrywać; rząd turecki zaczął go mieć w podejrzeniu, tѣmъ bardziej, że rodzina arabskiego liberalisty doznawała w tymъ kraju wielkiego szacunku. Przyjaciiele zawiadomili go o grożącymъ niebezpieczeństwie; kilka słów, przypadkiemъ wyrzeczonychъ przez Beja Hassana, naczelnika miasta Oranu, przekonywały, że burza wisi już nad głową Mahi-Eddina, i że mu pozostaje jeden tylko środekъ ocalenia — ucieczka. Naówczas Mahi-Eddin oświadczył, że z powodu ślubu, który kiedyś w pośród wielkiego nieszcześcia uczynił, postanowił odbyć powtórny pielgrzymkę do Mekki.

квално повторены слова, касающіяся реформистскихъ пиришествъ: „Враждебныя или ослѣпленныя страсти,“ такъ, какъ они заключаются въ тронной рѣчи. Ожидаютъ въ этомъ отношеніи сильной борьбы между министерствомъ и оппозиціею.

— Палата депутатовъ занималась сегодня въ своихъ отдѣленіяхъ предложеннымъ министромъ финансовъ проектомъ закона относительно чрезвычайныхъ кредитовъ на 1847 и 1848 годы. Вся сумма сихъ кредитовъ состояла на 1847 годъ изъ 41 милліона, и главнымъ причиною ихъ было значительное усиленіе цѣнъ на жизненные припасы для сухопутныхъ и морскихъ силъ, засимъ на издержки, причиненныя дороговизною и наводненіями. Чрезвычайные кредиты на 1848 годъ простираются дониндѣ до 17 милл. Коммисія, занимающаяся разсмотрѣніемъ сего проекта, состоитъ все изъ членовъ министерскаго большинства.

— Въ представленномъ въ палаты бюджетъ на текущій годъ, предназначено 187,000 фр., на учрежденіе новыхъ приходовъ и на вспомошествованіе духовенству.

— Говорятъ, что генералъ Ламорисьеръ возведенъ въ графское достоинство. Въ Алжирѣ, извѣстіе о покореніи Абд-эль-Кадера было торжественно объявлено жителямъ пушечною пальбою; собравшаяся въ театрѣ публика приняла оное съ радостными восклицаніями, и въ заключеніе пропѣтъ была народный гимнь. На мѣстѣ первой встрѣчи Эмира съ генераломъ Ламорисьеромъ, имѣтъ быть воздвигнута колонна въ видѣ пирамиды. Абд-эль-Кадеръ, какъ слышно, писалъ къ Королю собственноручное письмо, въ коемъ проситъ не отсылать его въ Египетъ. Письмо это передано въ совѣтъ министровъ.

— Король приказалъ вычеканить на здѣшнемъ монетномъ дворѣ медаль, по случаю покоренія Абд-эль-Кадера. Герцогъ Омальскій возвратился изъ Орана въ Алжиръ.

12 Января.

Его Величество Король, со времени кончины сестры своей, принцессы Аделаиды, нѣсколько разъ совѣтовался съ членами тайнаго совѣта. Вообще Король теперь дѣятельно занимается устройствомъ фамильныхъ дѣлъ своихъ.

— Въ *Nation* сообщаютъ, что полковникъ Дома, нѣсколько лѣтъ служившій въ Алжирѣ и знающій по-арабски, отправленъ въ Тулонъ къ Абд-эль-Кадеру, съ собственноручнымъ письмомъ Короля, въ которомъ Его Величество, принимая покорность эмира, отдаетъ справедливость дарованіямъ его, и изъявляетъ желаніе познакомиться лично съ столь знаменитымъ противникомъ.

— Покореніе Абд-эль-Кадера начинаетъ уже порождать благія послѣдствія, въ отношеніи сбереженія государственныхъ расходовъ. Алжирскій генералъ-губернаторъ герцогъ Омальскій предлагалъ военному министру, чтобы онъ потребовалъ во Францію два пѣхотные и одинъ кавалерійскій полкъ. Это предложе-

ствіи, онъ долженъ предпринять вторичное путешествіе въ Мекку.

Узнавъ о днѣ его отбытія, къ нему съѣхалась цѣлая толпа всадниковъ различныхъ племенъ, и все они почли за честь проводить стараго марабу до самой гавани, изъ которой онъ долженъ былъ отправиться. Это сборище всадниковъ, преданныхъ Маги-Эддину и вооруженныхъ съ головы до ногъ, усранило бѣга Гассана, который немедленно послалъ съ увѣдомленіемъ нарочнаго къ дѣю алжирскому. Гонецъ вскорѣ возвратился съ повелѣніемъ, чтобы Маги-Эддинъ отослалъ всехъ своихъ грозныхъ спутниковъ, а самъ лично явился къ бѣю оранскому и оправдался во вводимыхъ на него обвиненіяхъ. Марабу безропотно повиновался повелѣніямъ дѣя и, не смотря на просьбы друзей и родственниковъ, въ сопровожденіи одного своего сына, отправился въ Оранъ. Это великодушное могло бы стоить ему головы, потому что Гассанъ-бѣй, человекъ подозрительный, уже давно искалъ случая отъ него избавиться, и Маги-Эддинъ жизнью обязанъ только энергическому краснорѣчію своего сына, который, обнаруживъ предъ судилищемъ невинность и чистоту намѣреній своего отца, именемъ Аллаха, Мухаммеда и четырехъ значительнѣйшихъ племенъ въ провинціи, сталъ просить о помилованіи марабу Маги-Эддина, вождя гекем-хэрексаго. Гассанъ, колебавшійся отъ убѣжденій юнаго адвоката, отпустилъ отца и сына на свободу съ условіемъ, чтобы они немедленно оставили свою родину. Тогда Маги-Эддинъ отправился съ сыномъ, племянникомъ и на-

местовскихъ: „Nieprzyjacie'skie lub zaślepione namiętności“ такі, jak je mowa tronowa zawiera. Spodziewają się w tymъ względzie gwałtownej walki między ministerstwemъ a opozycją.

— Izba Deputowanychъ zajmowała się dziś w swychъ biurachъ przełożonymъ przez Ministra skarbu projektemъ do prawa względemъ nadzwyczajnychъ dodatkowychъ kredytówъ na lata 1847 i 1848. Cała summa tychъ kredytówъ wynosiła na rok 1847 około 41 milionów, a głównymъ do tego powodemъ były znacznie podwyższone ceny żywności dla siły lądowej i morskiej, jako też wydatki spowodowane przez drożyznę i powódzie. Nadzwyczajne kredyty na rok 1848 wynoszą dotądъ oko o 17 milionów. Kommissya zajmująca się roztrząśnieniemъ tego projektu, złożona jestъ całkiemъ z członkówъ ministerjalnej większości.

— W budżecie, podanymъ Izbowi na rokъ bieżący, znajduje się summa 187,000 fr., na założenie nowychъ parafij i zasiłekъ dla duchowieństwa.

— Słychać, że Jenerał Lamoricière otrzymałъ tytułъ hrabiego. W Algierze wiadomość о poddaniu się Abd-el-Kadera obchodzoną była nader uroczystie; działa zwiastowały ją mieszkańcomъ, a publiczność, zebrana w театrze, obchodzila ją okrzykami radości i odpowianiemъ hymnu narodowego. W miejscu pierwszego spotkania się Emira Jena Lamoricière, ma być wystawiona kolumna w kształcie obelisku. Abd-el-Kader, miałъ własnoręcznymъ listemъ upraszać Króla, aby go nie wysyłano do Egiptu. Pismo jego złożone zostało radzie Ministrów.

— Na pamiątkę poddania się Abd-el-Kadera, Królъ kazałъ wybić stosowny medal, w tutejszej mennicy. Xiążę Aumale wróciłъ znowu z Oранu do Algieru.

Dnia 12 Stycznia.

Król, od śmierci siostry swojej, Xiężniczki Adelaidy, miałъ kilka narad z członkami Tajnej Rady. Mówią, że się zajmuje bardzo troskliwie urządzeniemъ swoichъ spraw rodzinnychъ.

— *National* donosi, że Półkownikъ Daumas, który lat kilka służył w Algierii i mówią po Arabsku, wysłany zostałъ do Abd-el-Kadera do Tulonu, z własnoręcznymъ listemъ Królewskimъ. Monarcha w tymъ liście przyjmuje jego poddanie się, oddaje sprawiedliwość jego talentomъ i wynurza życzenie poznania osobiście takъ znakomitego nieprzyjaciela.

— Poddanie się Emira zaczyna jużъ wpływъ wywierać na stanъ finansowy kraju. Xiążę Aumale, Jeneralny Gubernatorъ Algierii, proponowałъ Ministrowi wojny, aby dwa palki piechoty i jeden palk konny z Algierii do Francji powołałъ. Prośba ta Gubernatora Jeneralnego przełożoną została radzie Ministrów, która się do niej przychyliła.

Dowiedziawszy się о dniu jego odjazdu, zjechali się tłumnie do niego wojownicy rozlicznychъ pokoleń, domagając się jako zaszczytu, aby mogli towarzyszyć sędziemu marabutowi aż до samego portu, z którego miałъ odплыć do Mekki. Ten tłumъ jeźdźców, życzliwychъ Mahi-Eddinowi i uzbrojonychъ od stópъ do głowy, zatrzymałъ Beja Hassana, który niezwłocznie wysłałъ gonca z wiadomością о тѣмъ do Beja Algierskiego. Goniecъ wkrótce powróciłъ z rozkazemъ, ażeby Mahi-Eddin odprawiłъ wszystkichъ swoichъ groźnychъ towarzyszy, а самъ osobiście stawiłъ się przedъ Bejem Oранскимъ i usprawiedliwiłъ się z czynionychъ sobie zarzutówъ. Marabutъ usłuchałъ bez szemrania rozkazu Beja, i nie zważającъ na prośby przyjaciół i krewnychъ, w towarzystwie jednego tylko swojego сына, udałъ się do Oранu. Ten krokъ odważny mógłby go być przyprawić о utratę głowy, gdyż Hassan, człowiekъ podejrzliwy, dawno jużъ szukałъ okoliczności, aby się go mógłъ pozbyć; i można z pewnością twierdzić, że Mahi-Eddinъ winienъ byłъ swoje życie jedynie energicznѣj wymowie swojego сына, który dowiódłszy przedъ sądemъ niewinności i czystości zamiarówъ swojego ojca, w imię Аллаха, Mahometa i czterechъ najznakomitszychъ pokoleń w prowincyi, jałъ prosić о ulaskawienie marabuta Mahi-Eddina, naczelnika Hekem-Cheregi. Hassan, znięczony dowodami młodego obrońcy, uwolniłъ wnet ojca i сына, z warunkiemъ wszakże, aby niezwłocznie opuścili krajъ swój rodzinny. Mahi-Eddinъ wyprawiłъ się więc w drogę z synemъ, synowcemъ i naczelnikami wielu pokoleń, którzy wszyscy pałali żądzą odbyć pielgrzymkę do Mekki. Gdy

не генерал-губернатора передано было на рассмотрение совету министров, который изъявил на это согласие. Хотя оно представляет весьма малое сбережение, но можно ожидать, что африканская армия вскоре будет значительно уменьшена.

— Герцог и герцогиня Монпансье купили дворец в Мадрид и приказали отделять его с большим великолепием. Кажется, что юная чета намьревает на долго поселиться в столицу Испании.

— Эспартеро прибыл в Сантандер; в честь его жители иллюминировали свои дома. Супруга его, 5 с. м., прибыла в Бордо, откуда отправится в Мадрид.

13 Января.

Король председательствовал вчера в совете министров, а послѣ того занимался с г-мъ Гизо и с военнымъ министромъ. Супруга Бельгийскаго Короля отправилась в Брюссель. Сегодня по-утру, между спекулянтами носились слухи, будто Король Лувикъ-Филипп заболѣл, и в слѣдствіе того курсы трехпроцентныхъ рентъ упали; но в *Galignan's messenger* утверждаютъ, что слухи эти ложны, ибо Король совершенно здоровъ и снова председательствовалъ в советѣ министровъ.

— Изъ Тулона пишутъ, отъ 7 с. м., что тамошнее высшее начальство получило предписание, чтобы эмиръ отправленъ былъ, на другой же день, съ своею матерью, троими дѣтьми и однимъ изъ доверенныхъ его людей, въ замокъ Ламальгъ; прочіе же Арабы будутъ отосланы въ подвѣдомственный Тулону замокъ Малбуске. Адъютантъ военнаго министра подполковникъ Лере, прибывшій вчера изъ Парижа, вступить въ управление замкомъ Ламальгъ, гарнизонъ коего будетъ усиленъ. Абд-эль-Кадеръ и его семейство займутъ первый этажъ. По сдѣланнымъ распоряженіямъ можно судить, что эмиръ, въ теченіи нѣсколькихъ мѣсяцевъ, будетъ содержаться какъ государственнй арестантъ, и онъ самъ будетъ и ходить подъ стражею, а вмѣстѣ съ тѣмъ учрежденъ надъ нимъ строгій присмотръ. Говорить, что кабинетъ ратификовалъ условіе, заключенное эмиромъ съ герцогомъ Омальскимъ, но предложилъ ему остаться на жительствѣ въ Корсикѣ, съ пожизненнымъ содержаніемъ въ 200,000 фр. въ годъ.

А н г л и я.

Лондонъ, 10 Января.

Королева дава вчера большой обѣдъ въ честь праздника Богоявленія. Огромное, поставленное на столѣ пирожное, составляло верхъ совершенства кандитерскаго искусства. Сіе пирожное, въ діаметрѣ 3 а вышиною въ 4 фута, было украшено 20 китайскими фигурами, которыя двигались по устроенной въ пирожномъ музыкѣ. Въ немъ находился также искус-

чальниками многихъ племенъ: всѣ они горѣли желаніемъ совершить путешествіе въ Мекку. По прибытіи ихъ въ Тунисъ, тамошній бѣй принялъ ихъ съ почестями и далъ имъ бриггъ для переезда въ Александрію.

Пребываніе Абд-эль-Кадера въ этомъ городѣ еще болѣе развило мысли, таившіяся въ умѣ его. Смотри на различныя преобразования, производимыя Мехмедомъ-Али въ войскѣ и правленіи, молодой человекъ почувствовалъ неодолимое желаніе подражать ему и въ свою очередь сдѣлаться преобразователемъ арабскихъ племенъ. Маги-Эддинъ съ восторгомъ слушалъ о бластательныхъ предначертаніяхъ, занимавшихъ его сына, и убѣждалъ его, чтобы онъ неотумо шель по пути, который назначенъ ему самимъ Богомъ.

Отъ этихъ сильныхъ словъ горѣла голова у молодого бедуина, который ощущалъ въ себѣ довольно силъ для этого опаснаго назначенія. Воображеніе его было исполнено самыми обольстительными мечтами, и умъ его принималъ всѣ внушенія гордости и честолюбія. Слава святаго и власть независимаго повелителя: какалъ бластательная будущность! Путешественники наконецъ пустились въ Мекку, и цѣлый мѣсяць прожили въ этомъ городѣ, приводя всѣхъ въ изумленіе своею набожностью, суровою жизнію и благочестіемъ.

По совершеніи объѣта, Маги-Эддинъ и его спутники пошли пустынею къ Маскарѣ; потомъ старшій марабу, съ сыномъ и племянникомъ Бен-Тами, отправилась въ Багдадъ посѣтить гробницу одного изъ

Wprawdzie jest to zbyt mała oszczędność, spodziewać się jednakże należy, że armia Afrykańska będzie niebawem znacznie zmniejszoną.

— Xiążę i Xiężna Montpensier zakupili pałac w Madrycie, który nader kosztownie ozdobić kazali. Zdaje się, że pomieniona Xiążęca ma zamiar na czas dłuższy udać się do Madrytu.

— Espartero przybył do Santander; mieszkańcy na jego przyjęcie oświecili domy. Małżonka jego bawi od 5-go b. m. w Bordeaux, z kąd udaje się do Madrytu.

Dnia 13 stycznia.

Król przewodniczył wczoraj radzie gabinetowej, następnie pracował z P. Guizot i Ministrem wojny. Małżonka Króla Belgijskiego wyjechała do Bruxelli. Dzisiaj rano krążyła wieść między spekulantami, że Król Ludwik Filip zachorował; z tego powodu spadły renty trzyprocen-towe, atoli *Galignan's messenger* utrzymuje, że pogłoska ta była fałszywą, gdyż Król tak dobrego używa zdrowia, że znova nawet przewodniczył radzie Ministrów.

— Donoszą z Tulu, pod dnim 7 b. m., że wyższe władze miejscowe pomieni nego portu, otrzymały polecenie, aby nazajutrz Emir ze swoją matką, trojgiem dzieci, swoim szwagrem i jedną osobą, w której pokłada ufność, przewieziony był do zamku Lamalque; inni zaś Arabowie mają być odeani do zamku, należącego do Tulu, zwanego Malbousquet. Podpółkownik Lheureux, adjutant Ministra wojny, przybyły wczoraj z Paryża, obejmuje dowództwo zamku Lamalque, którego załoga powiększoną zostanie. Abd-el-Kader z rodziną swoją zajmie pierwsze piętro. Z wydanych poleceń można wnioskować, że Emir kilka miesięcy będzie więzionym stanu. Nawet osoba jego będzie pod strażą; przedsięwzięto oraz wszelkie środki, aby kroki jego były ciągle strzeżone. Mówią, że rada Ministrów ratyfikowała umowę Emira z Xięciem Aumale, ale proponowała mu na mieszkanie Korsykę, z placą dożywotnią 200,000 fr.

ANGLIA

Londyn, 10 stycznia.

Królowa dawała d. 6-go wielki obiad na cześć ŚŚ. Trzech Króli. Ogromny zastawiony na stole placek był arcydziełem sztuki cukierniczej. Średnicy miał 3 stopy, a wysoki był na 4 stopy. Ozdobiony był 20 chińskimi figurami, które poruszały się według urzędzonej w placu muzyki. Mieścił się nawet w nim sztuczny staw, w którym zdawały się pływać ryłki złote i srebrne.

przybyli do Tunetu, tameczny Bej przyjął ich nader uprzejmie i dał im bryg dla przewiezienia ich do Alexandrii.

Pobyt Abd-el-Kadera w tém mieście, bardziej jeszcze rozwinął мысли, które się już w głowie jego tały. Przypatrując się różnym reformom, które Mehmed-Ali zaprowadzał w wojsku i rządzie, młodzieniec uczuł niepokonaną żądę naśladowania go i zostania podobnie reformatorem plemion arabskich. Mahi-Eddin z zapalem przysłuchiwał się świetnym planom, które myśl syna jego zaprzętały, i zachęcał go ze swojej strony, aby nie zrażając się trudnościami, szedł ścieżką od Boga sobie wskazaną.

Sluchając tych energicznych słów ojca, myśli młodego bедуина zajmowała się płomieniem, i w sercu uczuwał dąść siły do puszczenia się w niebezpieczny ten zawód. Świetne marzenia roily się w jego wyobraźni, a ognisty umysł jego chętnie przyjmował wszystkie poszepty pychy i miłości własnej. Sława Świętego i właźa niezawisłego monarchy: co za uro za przyszłość! Podróżnicy udali się nakoniec do Mekki, i cały miesiąc przebyli w tém mieście, wprawując wszystkich w zadziwienie gorliwością swą w nabożeństwie, surowym życiem i bogobojnością.

Po spełnieniu ślubu, Mahi-Eddin i jego towarzysze udali się przez pustynię do Maskary; z kąd stary marabut z synem i synowcem Ben-Tami, pojechali do Bagdadu, dla odwiedzenia grobu jednego ze swoich przodków, znajome-

ственный прудъ, въ которомъ, по видимому, плавали золотыя и серебряныя рыбки.

— Послѣ завтра будетъ первое засѣданіе кабинета послѣ праздниковъ, на которое соберутся министры изъ своихъ загородныхъ домовъ.

— Налогъ на доходы будетъ, какъ слышно, снова увеличенъ. Нынѣ берутъ 31 процента, а впредь будетъ взимаемо по 5 процентовъ.

— Лимерикскій уголовный судъ приговорилъ уже одного изъ обвиняемыхъ въ возмущеніи къ смертной казни, а другаго къ ссылке.

— Нѣсколько здѣшнихъ домовъ снова приостановили уплату по своимъ векселямъ.

— На дняхъ скончался адмиралъ Ушеръ, который въ 1813 году, будучи капитаномъ корабля, перевезъ Наполеона на островъ Эльбу.

12 Января.

Вчера, дворъ перѣхалъ изъ Виндзорскаго дворца въ Клермонтъ.

— Въ Ирландіи начинаютъ также жаловаться на дурное состояніе защиты ирландскихъ береговъ. На этомъ островѣ нѣтъ ни одного пункта, на которомъ бы не могли выйти на берегъ Французы. Дыннѣ правительство ничего не предпринимало для обезпеченія этой страны отъ непріятельскаго вторженія.

— По письму изъ Мексики, тамъ образовался новый кабинетъ, въ президенты котораго избранъ Г. Пена-и-Пена, а въ министры иностранныхъ дѣлъ Г. Геррера. Думаютъ, что такой составъ кабинета можетъ содѣйствовать переговорамъ о заключеніи мира.

И т а л і я.

Римъ, 31 Декабря.

Въ чрезвычайномъ прибавленіи къ сегодняшнему номеру газеты *Diario* обнародованъ декретъ, которымъ организуется совѣтъ министровъ. Учреждается девять министерствъ, именно: 1) иностранныхъ дѣлъ; 2) внутреннихъ дѣлъ; 3) народнаго просвѣщенія; 4) наградъ и юстиціи; 5) финансовъ; 6) торговли, изящныхъ искусствъ, промышленности и земледѣлія; 7) государственныхъ работъ; 8) военное; и 9) полиціи. Начальники этихъ министерствъ составляютъ совѣтъ министровъ, въ которомъ председательствуютъ министр иностранныхъ дѣлъ и непременно кардиналъ. Каждый министръ отвѣчаетъ за все, что происходитъ въ управленіи его министерствомъ, а на подчиненныхъ чиновникахъ лежитъ отвѣтственность за исполненіе возлагаемыхъ на нихъ порученій. Совѣту министровъ придаются аудиторы (*uditori*), какъ и государственному совѣщательному собранію. Этотъ новый порядокъ дѣлъ получаетъ силу завтра же, т. е. 1-го Января 1848.

своихъ предковъ, извѣстнаго въ этой странѣ подъ именемъ Мудей-Абд-эль-Кадера. Его здѣсь считаютъ славнѣйшимъ изъ всѣхъ марабу древнихъ и новыхъ временъ; родословную его доводятъ до первыхъ лѣтъ гиджры и думаютъ, что онъ былъ родня самому Мухаммеду. Мудей-Абд-эль-Кадеръ суровостію постова и тѣлесными истязаніями превзошелъ всѣхъ индійскихъ факировъ. Послѣднія сорокъ лѣтъ своей жизни онъ неутомимо простоялъ на одной ногѣ на вершинѣ горы и не вкушалъ другой пищи, кромѣ дождя, ниспадавшаго съ неба въ уста его. Вечеромъ, въ послѣдній день сороковаго года, небеса разверзлись, Мухаммедъ поднялъ святаго мужа за немногіе сѣдые волосы, оставшіеся у него, и вознесъ въ горня. Десять тысячъ благочестивыхъ людей были свидѣтелями этого чудеснаго событія, и на другой день, на вершинѣ горы возвысилось шесть небольшихъ храмовъ бѣдизны ослѣпительной въ воспоминаніе о пустынникѣ, да ходатайствуетъ онъ у пророка за правовѣрныхъ.

Маги-Эддинъ и Абд-эль-Кадеръ собирали всѣ рассказы и преданія о знаменитомъ Мудей. Черезъ два года, возвратившись въ доаръ гакемскій, они повеюду разглашали эту сказку, чтобъ усилить уваженіе, которымъ уже издавна пользовались, и распространить свое вліяніе на еще большее число племенъ. Маги-Эддинъ распустилъ слухъ, что Мудей Абд-эль-Кадеръ, явился ему на яву, въ ту минуту когда онъ на колѣняхъ молился у подножія багдадской горы, и давая ему яблоко, сорванное въ садахъ Аллаха, сказалъ: „Сынъ мой! наше семейство благословилъ Богъ! Всю-

— Поутрѣ, будетъ сѣ odbywała piérwsza rada gabinetowa po świętach, na którą zjadą Ministrowie, bawiący po większej części w swoich domach wiejskich.

— Jak słyhać, ma być znowu podwyższony podatek od dochodów. Procent od tegoż, wynoszący dotychczas 3½, pomnożony będzie na pięć od sta.

— Sąd karny w Limerick skazał już jednego z obwinionych o rozruchy na śmierć, a drugiego na wywiezienie z kraju.

— Kilka tutejszych domów zawiesiło znowu swoje wypłaty.

— W tych dniach umarł Admiral Ussher, który będąc kapitanem, przewiózł w 1813 r. Napoleona na wyspę Elbę.

Dnia 12 stycznia.

W dniu wczorajszym, przeniósł się dwór na mieszkanie z zamku Windsor do Claremont.

— W Irlandyi zaczynają uskarżać się także na zły stan obrony brzegów Irlandzkich. Na około téj wyspy niema ani jednego punktu, w którymby Francuzi wylądować nie mogli. Dotychczasowe rzady nie dotąd nie uczyniły, aby zapobiedz wtargnięciu nieprz. jaciół do tego kraju.

— Według listu z Meksyku, utworzony został nowy gabinet, którego Prezesem został P. Pena y Pena, a Ministrem spraw zagranicznych, P. Herrera. Sądzą, że skład tego gabinetu przyczynić się może do układów o pokój.

W ł o c h y.

Rzym, 31 grudnia.

Dodatek do dzisiejszego *Diario di Roma* zawiera *Motu-proprio* Papieżkie względem nowej organizacyi Rady Ministrów. Liczba ministerstw ma wynieść dziewięć, jako to: 1) spraw zagranicznych; 2) wewnętrznych; 3) wychowania publicznego; 4) łaski i sprawiedliwości; 5) skarbu; 6) handlu, sztuk pięknych, przemysłu i rolnictwa; 7) budowl publicznych; 8) wojny, i 9) policyi. Naczelnicy tych Ministerstw stanowią Radę Ministrów, której Prezesem jest Minister spraw zagranicznych i zawsze Kardynał. Każdy Minister jest odpowiedzialny za wszystko, co się tyczy kierunku, biegu i zarządu jego wydziału; na podwładnych zaś urzędników włożona jest odpowiedzialność za wykonanie otrzymanych rozkazów. Radzie Ministrów dodani będą Auditorowie (*Uditori*) jak to ma miejsce przy Radzie Stanu (*Consulta*). Ten nowy porządek rzeczy wejdzie w wykonanie z d. 1 stycznia 1848 roku.

go w téj stronie pod imieniem Mulej-Abd-el-Kadera. Po czytują go tam za najslawniejszego ze wszystkich marabutów dawnych i nowożytnych czasów; rodosłów jego posuwają do piérwszych lat hegiry, i sądzą, że był krewnym samego Mahometa. Mulej-Abd-el-Kader ścisłością postów i surowością udźcenia ciała, przeszedł wszystkich indyjskich fakirów. Podług kraszających o nim podań, ostatnie czterdzieści lat życia swojego przepędził stojąc niezmodowanie na jednej nodze, na wierzchołku góry, nie używając innego pokarmu prócz kropel deszczu, który ustami tylko chwytal na powietrzu. Nakoniec, ostatniego dnia roku czterdziestego, niebiosa się otworzyły, Mahomet ujął świętego męża za kilka siwych włosów, które mu pozostały, i uniósł go z sobą do nieba. Dziesięć tysięcy pobożnych ludzi miało być świadkami tego cudownego wypadku; nazajutrz zaś, na szczycie góry stanęło sześć nie wielkich świątyń, ślepiacęj oczy białości, ku czci świętego pustelnika, ażeby się za wiernych wstawiał do Proroaka.

Mahi-Eddin i Abd-el-Kader zbierali wszystkie podobne powieści i podania o znakomitym Muleju, i po dwóch léciech, wróciwszy do deiry Hakemskiej, wszędy opowiadali je sami, aby powiększyć szacunek, którego już oddawna doznawali, i rozszerzyć swój wpływ na większą jeszcze liczbę pokoleń. Mahi-Eddin puścił w obieg pogłoskę, że Mulej-Abd-el-Kader ukazał mu się na jawie, podczas gdy klęcząc modlił się u stóp góry Bagdadzkiej, i podając mu jabłko, zerwane w ogrodach Allaba, rzekł: „Synu! rodzinę naszą Bóg pobłogosławił! wkrótce pokolenia arabskie obwołają syna twojego Abd-el-Kadera Suł-

— В день своего тезоименитства Папа принимал главный штаб и офицеров гражданской гвардии. На приветственную речь генерала Роспиглиози, Папа отвечал съ благодарностію, при чемъ объявилъ свое удовольствіе на счетъ образованнаго имъ учрежденія. Третьяго дня, Его Святѣйшество пригласилъ также къ себѣ провинціальныхъ совѣтниковъ, и также объявилъ имъ совершенное свое удовольствіе, присовокупляя, что они вполне поняли его намѣренія.

— Завтра вся римская публика намѣрена поднести Папѣ, вмѣстѣ съ поздравленіемъ Новаго Года, изъявленіе благодарности за образование министерскаго совѣта.

— Число членовъ въ государственномъ совѣтѣ будетъ увеличено до 48.

— Сегодня скончался здѣсь, въ слѣдствіе продолжительной болѣзни, извѣстный Донъ Карло Торлонія.

— Г. Гуттерозъ, бывшій мексиканскій министръ и знаменитый государственный мужъ, прибылъ сюда сегодня изъ Лондона и привезъ лорду Минто депеши отъ лорда Пальмерстона.

СѢВ. АМЕР. СОЕД. ШТАТЫ. Нью-Йоркъ, 8 Декабря.

Собравшійся вчера конгрессъ въ Вашингтонѣ получилъ посланіе (рѣчь) президента Поляка. Посланіе это, по обыкновенію, чрезвычайно длинно, и начинается, какъ всегда, похвалою харити Соединенныхъ Штатовъ, которые въ послѣднее время наслаждались безпримѣрнымъ благосостояніемъ. За симъ Г. Полякъ говоритъ о главнѣйшемъ предметѣ своего посланія, о сношеніяхъ съ Мексикою. „Въ нашихъ сношеніяхъ съ Мексикою, — говоритъ онъ, — не произошло никакой перемѣны, со времени закрытія послѣдняго конгресса. Война, которую мы вынуждены были начать съ правительствомъ этой страны, еще продолжается.“ Послѣ сей статьи слѣдуетъ извѣстное уже изъ двухъ предшествовавшихъ посланій, историческое изложеніе причинъ, заставившихъ Соединенные Штаты начать войну, за симъ краткое описаніе военныхъ дѣйствій и усилій о началѣ переговоровъ на счетъ мира.

Президентъ утверждаетъ, что Мексика не вышла еще расположенія къ заключенію мира, потому говорить о самомъ важномъ предметѣ, т. е. о томъ, какого вознагражденія требуютъ Соединенные Штаты. „Извѣстно, что единственнымъ вознагражденіемъ, какое въ состояніи доставить Мексика, для удовлетворенія справедливыхъ и давно поддерживаемыхъ требованій нашихъ гражданъ, и единственною мѣрою вознагражденія Соединенныхъ Штатовъ за военныя издержки, есть *уступка извѣстной части страны* Соединеннымъ Штатамъ. Мексика не имѣетъ денегъ для уплаты, и никакихъ другихъ мѣръ къ вознагражденію. Если мы сего не удержимъ, то можемъ не получить ничего. Отказаться отъ вознагражденія по несогласію взять уступаемую страну, было бы тоже, что отказаться отъ всѣхъ справедливыхъ нашихъ

рѣ арабскія племена провозгласятъ твоего сына, Абд-эль-Кадера Султаномъ Эль-Гхарба (арабское названіе Алжирія). Онъ сдѣлается могущественнымъ и великимъ, а это яблоко, когда онъ съѣстъ его, сдѣлаетъ его неуязвимымъ. Человѣческая сила не можетъ одолѣть того, кто исполняетъ волю всемогущаго Бога.“ — Послѣ сего явленія сынъ мой возвратился изъ долины, на которой пасутся наши верблюды, я далъ ему яблоко, и онъ съѣлъ его. Лишь только уста его коснулись божественнаго плода, лицо его воспламенилось святымъ восторгомъ; чудный огонь запылалъ надъ его челою, и голосъ его уподобился голосу Мулея. Тогда я, отецъ его, уразумѣлъ, что такова воля Всевышняго, и преклонился предъ сыномъ своимъ, Абд-эль-Кадеромъ, и призналъ себя рабомъ его.“

Алжирскіе Арабы, легкомысленные и суевѣрные, повѣрили сказкѣ хитраго Маги-Эддина и стали смѣяться на сына его, какъ на человѣка, долженствующаго избавить ихъ отъ турецкаго ига. Сильный вожь Сиди-эль-Аррахъ, пользуясь своими связями, успѣлъ возвысить Абд-эль-Кадера въ достоинство эмира и упрочить его могущество. Еще неизвѣстно, былъ ли Эль-Аррахъ подкупленъ семействомъ Абд-эль-Кадера, или дѣйствовалъ по общему желанію.

(Продолженіе впереди.)

— В день именин своихъ, Папѣ принимовалъ штабъ главный и офицеровъ гвардии оывателскіей. На пррзрмврв Jenerafa Rospigliosi, odpowiediaf z podziękowaniem, przyczemъ objawilъ zadowolenie swoje z utworzonej przez siebie instytucji. Onegdaj wezwafъ także do siebie Radzców prowincjonalnych i oswiadczył imъ równiezъ wysokie swoje zadowolenie, dodajac, iż zupełnie pojeli jego zamiary.

— Jutro cała publiczność Rzymska ma złożyć Papieżowi, wespół z powińszowaniem Nowego Roku, podziękowanie za reorganizacyą Rady Ministrów.

— Liczba Konsultorów w Radzie Stanu będzie powiększoną do 48.

— Dziś umarł tu znany Don Carlo Torlonia, w skutek choroby płucowej.

— P. Gutierrez Estrada, były Minister meksykański i znakomity publicysta, przybył tu z Londynu i przywiózł Lordowi Minto depesze od Lorda Palmerstona.

STANY-ZJEDNOCZONE AMERYKI PÓŁNOCNEJ.

New-York, 8 grudnia.

Zgromadzony wczoraj Kongress w Washingtonie otrzymał roczne poselstwo (mowę) Prezydenta Polk. Poselstwo to, jak zwykle, jest nadzwyczaj długie, i zaczyna się, jak zawsze, od pochwały ustawy Stanów-Zjednoczonych, które w ostatnim czasie cieszyły się bezprzykładną pomyślnością. Następnie przechodzi P. Polk do głównego rozdziału swego poselstwa, do stosunków z Meksykiem. „W naszych stosunkach z Meksykiem (mówi) nie zasła żadna zmiana od czasu odroczenia ostatniego Kongressu. Wojna, do prowadzenia której z rządem owego kraju byliśmy zmuszeni, trwa jeszcze.“ Po tym paragrafie następuje znane już z dwóch poprzednich poselstw historyczne przedstawienie przyczyn, które zmusić miały Stany Zjed. do wojny, dalej zaś opisanie działań wojennych i usiłowań traktowania o „słuszny“ pokój.

Prezydent twierdzi, że Meksyk nie okazał się jeszcze gotowym do zawarcia słusznego pokoju, i mówi zaraz potem o najważniejszym punkcie, t. j. jakiego wynagrodzenia żądają Stany Zjednoczone. „Wiadomo, że jedynym wynagrodzeniem, jakie Meksyk dać może, dla zadosyćczynienia słusznym i dawno wstrzymanywaniw pretensjom naszych obywateli, oraz jedynym środkiem zwrócenia Stanom Zjednoczonym kosztów wojennych, jest *odstąpienie prawnej części kraju Stanom Zjednoczonym*. Meksyk niema pieniędzy do zapłacenia i żadnych innych środków do udzielenia żadanego wynagrodzenia. Jeżeli tego nie przyjmijemy, możemy nic nie otrzymać. Odrzucąc wynagrodzenie, nie chcąc przyjąć odstąpienia kraju, byłoby to samo, jak gdybyśmy wszystkich naszych słusznym pretensjom się rzekli i odważyli się na wojnę, ze wszystkimi jej wydatkami, bez osiągnięcia celu lub estatecznego przedmiotu. Zaprac-

tanem *El-Gharbu*, (nazwanie arabskie Algieryi i całego afrykańskiego pobrzeża). Stanie się on potężnym i wielkim, a to jabłko, gdy je spożyje, zabezpieczy go od kuli i miecza. Potęga ludzka nie pokona tego, kto pełni wolę Wszehmocnego Boga.“ — Po tém widzeniu — mówił dalej Mahi-Eddin — syn mój powrócił z doliny, gdzie się pasły nasze wielbłądy. Dałem mu jabłko, ażeby je spożył. Alie zaledwie usta jego dotknęły się boskiego owocu, oblicze jego zajaśniało świętym zapałem; blask cudowny zaświecił nad jego czołem, a głos jego stał się podobnym do głosu Muleja. Naówczas ja, ojciec jego, poznałem, że taka jest wola Najwyższego i upadłem na kolana przed synem moim, Abd-el-Kaderem, i uznałem się niewolnikiem jego.“

Algiersey Arabowie, lekkomyślni i zabobonni, uwierzyli powieści przebiegłego Mahi Eddina, i odtąd zaczęli zapatrywać się na syna jego, jako na człowieka, mającego ich wyswobodzić z pod panowania Turków. Potężny wódz Sidi-el-Arrach, korzystając ze swoich związków, potrafił wynieść Abd-el-Kadera na godność Emira i położyć fundament jego potęgi. Nie wiadomo z pewnością, czy El-Arrach przekupiony był od rodziny Abd-el-Kadera, czyli też działał w skutek powszechnego życzenia.

(Dalszy ciąg nastąpi.)

требований и рѣшиться на войну со всеми ея издержками, безъ достигенія цѣли. Предложенныя Соединенными Штатами условия мира, не только справедливы въ отношеніи Мексики, но они весьма снисходительны, если взлѣть съ соображеніемъ существованности и количество нашихъ претензій, ничѣмъ неоправдываемое и невызванное нами начатіе съ ихъ стороны неприятельскихъ дѣйствій, военныхъ издержекъ, которыя мы понесли, и наконецъ успѣхи, пріобрѣтеныя нашимъ оружіемъ. Коммисаръ Соединенныхъ Штатовъ имѣлъ довѣренность согласиться, чтобы рѣка Рио-Гранде отъ своего устья, до того мѣста, гдѣ пресѣкаетъ южную границу Новой Мексики, около 32 градуса сѣверной широты, образовала границу, и требовать уступки Соединеннымъ Штатамъ Новой Мексики, и обѣихъ Калифорній, а также привилегіи на проведеніе дороги чрезъ теуантепекскій перевескъ. Эти условия составляли ультиматумъ, отъ коего коммисаръ нашъ при какихъ бы то ни было обстоятельствахъ, не могъ отступить. Но чтобы не только Мексикѣ, но и всѣмъ прочимъ націямъ было извѣстно, что Соединенные Штаты не думали пользоваться безсиліемъ чужестранной державы, присвоивая всѣ тѣ провинціи, въ которыхъ состоятъ первѣйшія ея города, и которые мы завоевали и укрѣпили нашими войсками, по что мы хотѣли заключить свободный трактатъ, коммисаръ нашъ получилъ полномочіе на возвращеніе Мексикѣ всѣхъ завоеванныхъ нами земель. Далѣе Г. Полькъ объявляетъ, что нынѣ, послѣ прекращенія съ Мексикою сихъ переговоровъ, послѣ употребленія нами столь значительныхъ издержекъ и пролитія столько крови въ этой войнѣ, мы должны предложить болѣе тѣсныя условия. „Эти провинціи (Новая Мексика и обѣ Калифорніи) состоятъ нынѣ въ безпрекословномъ нашемъ владѣніи, такъ какъ прекратилось всякое сопротивленіе Мексиканцевъ внутри ихъ границъ. Мы весьма пріятно быть убѣжденнымъ, что онѣ никогда уже не возвратятся обратно въ Мексикѣ. Если конгрессъ согласенъ со мною въ томъ, что эти провинціи должны быть удержаны Соединенными Штатами въ видѣ вознагражденія, то я не замѣчаю никакой достаточной причины, почему бы намъ не ввести тамъ тотчасъ учрежденій и законовъ Соединенныхъ Штатовъ.“

Засимъ президентъ обращаясь къ тому, что нынѣ слѣдуетъ дѣлать, объявляетъ себя рѣшительно въ пользу *сильнаго и явнаго продолженія войны*, такъ какъ это есть единственная мѣра для пріобрѣтенія мира. „Я никогда не былъ намѣренъ покорить на всегда Мексики или уничтожить независимости этой республики, но пока не будетъ заключенъ миръ, до тѣхъ поръ мы не можемъ выступить изъ мексиканской земли. Съ этою цѣлію необходимо усилить вооруженія. Для того нужно будетъ сдѣлать заемъ въ 17—18½ миллионъ долларовъ, если война будетъ кончена до 30 Іюня 1848 года; если же продлится бы она до 30 Іюня 1849 года, то предстоило бы занять 20½ мил. Наши финансы въ дѣвствующемъ положеніи, и слѣдуетъ удерживать настоящую финансовую систему. Ни въ какомъ періодѣ денежное обращеніе не было столь значительно въ какъ нынѣшнемъ; въ минувшемъ году вычеканено слишкомъ 20 милл. долл.“ Такъ какъ значительнѣйшая часть чужихъ денегъ поступаетъ въ Нью-Йоркъ, то президентъ совѣтуетъ учредить въ этомъ городѣ монетный дворъ. Для уменьшенія займовъ, президентъ предполагаетъ ввести умѣренный акцизъ съ чая и кофе, который доставилъ бы слишкомъ 3 мил. въ годъ. Можно также считать на прибыльную продажу государственныхъ земель; въ будущемъ году можно будетъ продать 10 миллионъ акровъ. Президентъ предполагаетъ также мѣру, для совершеннаго устройства Орегона, а также скорое распространеніе сообщеній съ другими государствами посредствомъ пароходовъ. Въ заключеніе припоминаетъ совѣтъ Вашингтона, чтобы избѣгать въ Соединенныхъ Штатахъ мѣстныхъ раздоровъ, но всегда помнить, что ихъ преуспѣяніе и благосостояніе зависятъ единственно отъ строгаго и единодушнаго соединенія.

ponowane przez Stany-Zjednoczone warunki pokoju, nie tylko są słuszne względem Mexyku, ale okazują się także nader liberalnymi, zważywszy naturę i ilość naszych pretensyj, nieczém nieusprawiedliwione i nie wywołane rozpoczęcie z jego strony kroków nieprzyjacielskich, wydatki wojenne, któreśmy ponieść musieli, wreszcie same pomyslane wypadki, jakie już oręż nasz otrzymał. Kommissarz Stanów Zjednoczonych upoważniony był zezwolić, aby rz. Rio-Grande od swego ujścia w zatokę, aż do mjeśca, gdzie przecina południową granicę Nowego-Mexyku, ok. 32 stopnia północnej szerokości, stanowiła granicę, i żądać odstąpienia prowincyi Nowego-Mexyku i obu Kalifornij Stanom Zjednoczonym, oraz przywileju na wyrowadzenie drogi przez miedzymorze Tehuantepec. Te warunki stanowiły *ultimatum*, od którego naszemu Kommissarzowi, śród jakichbydz okoliczności, odstąpić nie było wolno. Żeby zaś nie tylko Mexykowi, ale i wszystkim innym narodom jawnem było, że Stany Zjednoczone nie myślały korzystać ze słabości obcego mocarstwa, przez oderwanie wszystkich tych prowincyi, w których leżą najznakomitsze ich miasta, a któreśmy zdobyli i we skiem zajęli, lecz że chcieliśmy zawrzeć traktat w duchu liberalnym, przeto tenże Kommissarz nasz został upoważniony do zwrócenia Mexykowi wszystkich zdobytych przez nas krajów. „Pan Polk oświadcza następnie, że teraz po zerwaniu przez Mexyk tych układów, po poniesieniu tak wielkich wydatków i przelaniu tylu krwi w tej wojnie, ostrzejszych mi się żądać warunków. „Te prowincye (Nowy Mexyk i obie Kalifornie), są teraz w naszym niezaprzeczonem posiadaniu i uważają się za nasze od wielu miesięcy, ponieważ wszelki opór Mexykanów ustał wewnątrz ich granic. Cieszę się tēm przedświadczeniem, że już nigdy do Mexyku na powrót nie odpadną. Jeżeli się w tēm ze mną zgadza, że powinny być zatrzymane przez Kongress Stany-Zjednoczone, jako wynagrodzenie, tedy nie widzę rozsądnego powodu, dla czegobyśmy zaraz nie mieli tam zaprowadzić jurnydykei cywilnej i praw Stanów Zjednoczonych.“

Następnie przechodząc Prezydent do tego, co teraz czynić wypada, oświadcza się stanowczo *za silnym i jawnym popieraniem wojny*, gdyż to jest jedyny środek otrzymania szacznego pokoju. „Nigdy nie było moim zamiarem zdobywać Mexyk na zawsze lub zniweczyć niepodległość tej Rzeczypospolitej, ale dopóki pokój nie będzie zawarty, z kraju mexykańskiego ustąpić nie możemy. W tym celu należy powiększyć uzbrojenia. Dla tego potrzeba będzie zaciągnąć pożyczkę w ilości 17 do 18½ milionów dolarów, jeżeli wojna zakończona będzie do 30 czerwca 1848 roku; gdyby zaś przedłużyć się miała do 30 czerwca 1849, potrzebowałyby pożyczki 20½ mil. Finanse nasze są w kwitnym stanie, i należy pozostać przy dotychczasowym systemie finansowym. W żadnym czasie obieg pieniądzy nie był tak wielki jak teraz; w przeszłym roku wybito przeszło 20 mil. doll.“ Ponieważ większa część obcych pieniądzy wchodzi do New-Yorku, Prezydent więc proponuje, aby w tēm mieście urządzone mennice. Na zmniejszenie pożyczek, proponuje Prezydent umiarkowany podatek od herbaty i kawy, któryby przyniósł rocznie blisko 3 miliony. Liczyć także należy na korzystną sprzedaż gruntów publicznych; w przyszłym roku będzie do sprzedania 10 milionów akrow. Prezydent zaleca także środki do zupełnego urządzenia Oregonu, oraz szybkie rozprzestrzenienie komunikacyj z innymi krajami, za pomocą parostatków. W końcu przypomina radę Washingtona, aby Stany-Zjednoczone unikały wszelkich miejscowych zatargów, a zawsze pamiętały o tēm, że błogosławieństwo i pomyslnosc zależą tylko od ścisłego i zgodnego ich zjednoczenia.